

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Управління публічними фінансами
Викладач	Коцюрба Ольга Юріївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Освітньо-професійна програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»
Контактний телефон	+38(0522) 39-05-39
Е-mail	kotsyurbaolga@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки Форма контролю: іспит Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 32 години, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 72 годин. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні, але ефективність засвоєння змісту дисципліни значно підвищиться, якщо здобувач володіє знаннями з фінансів, бюджетної системи, податкової системи

1. Мета і завдання дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Управління публічними фінансами» є формування системи знань про теоретичні основи та розвиток практичних умінь використання методів та інструментарію управління публічними фінансами.

Завдання навчальної дисципліни є: засвоєння сутності, функцій та ролі публічних фінансів як складової фінансової системи держави; змісту державної фінансової політики та механізму її реалізації; організаційних основ управління

публічними фінансами; нормативно-правових засад функціонування публічних фінансів; теоретичних засад та особливостей функціонування основних елементів системи публічних фінансів України.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Інтегральну компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність управляти фінансовими інвестиціями з позицій доходності та ризикованості, оперувати інструментарієм фондового ринку та передбачати наслідки прийнятих рішень в умовах невизначеності ринкового середовища.

Програмні результати навчання

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської

справи та страхування.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР15. Володіти навичками з управління капіталом та інвестиціями у фінансовий сектор економіки, здійснювати експертно-аналітичну оцінку інструментів фондового ринку з урахуванням світових ринкових тенденцій та кон'юнктури.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
1	Тема 1. Концепція управління публічними фінансами. Зміст та сутність управління публічними фінансами: основні визначення, складові та основне призначення в сфері публічного управління. Ключові вектори управління публічними фінансами: закордонний досвід в управлінні публічними фінансами. Підходи щодо управління публічними фінансами в Україні, проблематика та процеси, пов'язані з реформуванням. Основні функції та повноваження органів влади відносно формування та реалізації заходів з ефективності управління фінансами в країні.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 3. Презентації індивідуальних завдань. 4. Пройти тест в Moodle
2	Тема 2. Визначення бюджету в системі управління публічними фінансами. Загальні принципи бюджетної системи та бюджетного устрою закордоном та в Україні. Значення державного бюджету. Децентралізація бюджетних коштів як основна складова децентралізації публічної влади. Основні стратегії та програми, пов'язані з реформами в системі управління публічними фінансами. Визначення децентралізації, класифікація (питання організації системи державного управління, взаємовідносини центральних та місцевих органів влади). Основні завдання та напрями реформ щодо бюджетної децентралізації (законодавча база України). Підходи щодо створення ефективної системи управління публічними фінансами.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Дискусія на тему: «Основні проблеми побудови ефективної бюджетної системи в Україні» 3. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 4. Презентації індивідуальних завдань. 5. Пройти тест в Moodle
3	Тема 3. Базові принципи та інструменти з забезпечення відкритості та прозорості в управлінні публічними фінансами. Аспекти відкритості та прозорості публічних фінансів – міжнародні документи та підходи.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань

	<p>Національна нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Визначення об'єктивних передумов для формування і здійснення управління фінансовою діяльністю в країні і політичних інститутах, основні фактори. Сутність фінансової політики та її зв'язок з фінансовим правом. Здійснення фінансової діяльності місцевого самоврядування на базі правової системи в сфері місцевого самоврядування. Значення цифровізації в сфері управління публічними фінансами, передовий міжнародний досвід. Значення електронного інструментарію для забезпечення прозорості публічних фінансів на місцевому рівні.</p>		<p>3. Презентації індивідуальних завдань 4. Пройти тест в Moodle</p>
4	<p>Тема 4. Основні елементи системи управління бюджетами.</p> <p>Поняття та реалізація бюджетного процесу в Україні: розгляд строків реалізації, складання та затвердження бюджетної декларації (резолуцію) та формування проекту Державного бюджету. Можливості стратегічного планування для формування ефективної системи управління публічними фінансами. Концепція програмно-цільового методу (ПЦМ) формування у плануванні та управлінні соціально-економічними об'єктами та процесами, процедури виконання Державного бюджету України. Методика впровадження програмно-цільового бюджетування на місцевому рівні в Україні.</p>	15	<p>1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 3. Презентації індивідуальних завдань. 4. Дискусія на тему: «Проблемні аспекти застосування програмно-цільового методу в бюджетному фінансуванні освітньої сфери» 5. Пройти тест в Moodle</p>
5	<p>Тема 5. Визначення публічних доходів і видатків в системі управління публічними фінансами за національними пріоритетами.</p> <p>Сутність, основні джерела формування, методи акумулювання публічних доходів. Питання забезпечення відкритості та прозорості в системі управління публічними фінансами, визначення інструментарію. Сутність і призначення публічних видатків. Особливості структури доходів Державного бюджету України. Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України. Визначення основних причини виникнення та шляхи оптимізації бюджетного дефіциту. Управління публічними видатками: значення економічного змісту, особливості, класифікація видатків за держбюджетом, розподіл та використання бюджетних видатків. Питання фінансування позабюджетних фондів України.</p>	15	<p>1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 3. Презентації індивідуальних завдань. 4. Пройти тест в Moodle</p>
6	<p>Тема 6. Податкова система і податкова політика України – специфіка управління.</p> <p>Значення податкової системи, податкова політика та податковий механізм в Україні. Аналіз змін у політичному, економічному, бізнесовому та суспільному аспектах діяльності. Визначення поведінки суб'єктів фінансових відносин, підходи до наповнення централізованих та децентралізованих фондів. Нормативно-правова база, податкові реформи та структура оподаткування. Управління загальнодержавними податками та зборами. Значення стандартів управлінських процесів та контролю. Пільгове оподаткування: особливості управління.</p>	15	<p>1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 3. Презентації індивідуальних завдань. 4. Пройти тест в Moodle</p>
7	<p>Тема 7. Підходи щодо управління міжбюджетними трансфертами.</p> <p>Теоретико-методологічні основи механізму</p>	15	<p>1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал</p>

	регулювання міжбюджетних відносин. Сучасні методи та інструменти механізму регулювання міжбюджетних відносин. Підходи щодо перерозподілу державних фінансових ресурсів між всіма рівнями публічної влади. Міжбюджетні трансферти та їх значення (український досвід). Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету та механізм їх надання. Методика оцінки ефективності механізму регулювання міжбюджетних відносин та розробка заходів щодо його вдосконалення та оцінка ступеня узгодженості інтересів суб'єктів міжбюджетних відносин.		2. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 3. Презентації індивідуальних завдань. 4. Дискусія на тему: «Роль міжбюджетних трансфертів у фінансовому вирівнюванні адміністративно-територіальних формувань» 5. Пройти тест в Moodle
8	Тема 8. Основні механізми управління бюджетним дефіцитом та державним боргом. Визначення Державного бюджету, його класифікація та основні джерела. Дефіцит сектору загального державного управління та економіко-правові механізми регулювання дефіциту сектору загального державного управління (фіскальні правила) його регулювання. Поняття державного боргу, функції та загальна класифікація. Нормативно-правова база, інституційна модель, складові та інструменти. Інструментарій управління зовнішнім державним боргом.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 3. Презентації індивідуальних завдань 4. Пройти тест в Moodle
9	Разом	120	

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: залік.

По поточному контролю здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, участі в лекційних дискусіях, тестування, підготовки доповіді-презентації та індивідуальних завдань.

Результати навчання, набуті шляхом неформальної, інформальної освіти зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральнотехнічному національному університеті.

При контролі на лекційних та практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях, виступах з доповідями-презентаціями та при підготовці індивідуальних завдань; правильність написання тестів; результати поточного опитування.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати

ВИСНОВКИ;

- самостійність виконання завдання;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Таблиця 1

Схема нарахування балів за видами робіт

Види робіт	Максимальна кількість балів за один вид робіт	Орієнтовна кількість робіт, необхідних для одержання здобувачем максимальної кількості балів протягом семестру	Максимальна кількість балів, яку можливо отримати протягом семестру за видом роботи	В тому числі розподіл за рубіжними контролями, враховуючи розподіл балів	
				I	II
Участь в лекційних дискусіях	5	4 завдання	20	10 балів	10 балів
Поточне опитування («перевернутий клас»)	5	4 відповіді	20	10 балів	10 балів
Доповіді-презентації на практичних заняттях	5	2 доповіді-презентації	10	5 балів	5 балів
Тестування	5	8 тестів	40	20 балів	20 балів
Підготовка індивідуальних завдань	5	2 індивідуальні завдання	10	5 балів	5 балів
Разом			100 балів	50 балів	50 балів

Участь в поточному опитуванні, доповідь-презентації на практичних заняттях, підготовка індивідуальних завдань оцінюється у 5 балів за:

- повний, розгорнутий, вичерпний виклад змісту поставленого питання або проблеми;
- повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;
- виявлення творчих здібностей у розумінні, викладенні й використанні навчально-програмного матеріалу;
- здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення; знання історії створення таких теорій та еволюції поглядів основних представників;
- уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;
- демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- використання актуальних фактичних та статистичних даних, знань дат та історичних періодів, які підтверджують тези відповіді на питання;

- знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод з обов'язковим на них посиланням під час розкриття питань, які того потребують;

- знання точних назв та функцій національних та міжнародних кредитно-фінансових установ, історії їх створення і ролі при вирішенні проблем, які ставляться у конкретному питанні;

- засвоєння питань програми курсу відповідно до основної та додаткової літератури.

Відповідь знижується на 1 бал, якщо не виконано дві вимоги до відповіді на вищий бал.

Відповідь оцінюється у 0 балів за неготовність до заняття.

При виконанні тестування здобувач виконує тест з теми дисципліни, який складається з 10 тестових питань, що оцінюються в 0,5 бали кожне.

Впродовж семестру здобувач може отримати максимум 100 балів, в тому числі за перший рубіжний контроль – 50 балів, за другий рубіжний контроль – 50 балів.

Оцінка здобувачам вищої освіти, які протягом семестру набрали більше 60 балів, може виставлятися без виконання ними підсумкової залікової роботи. В такому разі виставлення оцінки підсумкового семестрового контролю не передбачає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти на заліку. У разі, якщо сума рейтингових балів менша ніж 60, але виконані умови допуску до семестрового контролю, здобувач вищої освіти виконує на останньому за розкладом занятті залікову контрольну роботу. За бажанням, здобувач вищої освіти має право на виконання залікової контрольної роботи з метою підвищення кількості балів, які були набрані ним протягом семестру.

Підсумкова залікова робота включає 40 тестових питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал.

Кількість балів, одержана здобувачем вищої освіти протягом семестру, та кількість балів за виконання підсумкової залікової роботи додається і разом складає оцінку знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та дворівневою шкалою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

Для переводу підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, вираженої у балах, у залікову оцінку за національною шкалою та в залікову оцінку за шкалою ЄКТС використовується шкала.

Шкала оцінювання: ЄКТС, національна та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка	
		За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
А	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90-100
В	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	Зараховано	82-89
С	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок		74-81

D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків	Зараховано	64-73
E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії		60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	Незараховано	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота		1-34

Рівень знань здобувачів вищої освіти за національною шкалою відповідає таким критеріям:

- «зараховано» – здобувач має сталі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями, вірно застосовує теоретичні положення при рішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання;

- «не зараховано» – здобувач має суттєві прогалини в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається, допускає суттєві помилки.

6. Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Бюджетна система: підручник/ за ред. д. е. н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 624 с.
2. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання: монографія. Київ, 2020. 440 с.
3. Луніна І.О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навчальний посібник. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
4. Маслій Н. Д. Фінанси публічного сектору: українські реалії та світовий досвід : навч. посіб. / Н. Д. Маслій, М. А. Дем'янчук. Одеса : Астропринт, 2022. 384 с.
5. Нікіфоров П., Грешко Р., Легкоступ І. Теорія публічних фінансів. Чернівці: ЧНУ імені Ю. Федьковича, 2022. 280 с.
6. Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.
7. Сидорович М. Муніципальні фінанси: навчальний посібник. Київ: НаУКМА, 2021. 68 с.
8. Adam Ward. The Healthcare Innovator's Workbook. Making Lean Design in Healthcare Happen. Productivity Press, 2019. 112 p.
9. Reassessing the Role of State-Owned Enterprises in Central, Eastern and Southeastern Europe / Christine Richmond, Dora Benedek, Ezequiel Cabezon. International Monetary Fund. IMF WP No. 19/11. Washington, D.C., 2019. 114 p.

Додаткові:

1. Криничко Л., Мотайло О. Нові підходи до фінансування системи охорони здоров'я. Аспекти публічного управління. 2021. № 9 (2). С. 86–100.
2. Гринчишин І. М. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку: монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; наук. ред.: В. С. Кравців, І. З. Сторонянська. Львів, 2020. 531 с.
3. Модернізація державних фінансів України у контексті європейського вибору: монографія / наук. ред. І. О. Лютого, В. Б. Тропіної. Чернігів: ЧНТУ, 2019. 312 с.
4. Ріппа М. Б. Імперативи бюджетного фінансування соціального захисту та соціального забезпечення в Україні. Світ фінансів. Вип. 3 (36). 2019. С. 28–41.
5. Фінансові інструменти регіонального розвитку в Україні в умовах децентралізації: монографія / М. Д. Бедринець, М. О. Кужелев, Т. А. Коляда [та ін.]; за заг. ред. к.е.н., доцента М. Д. Бедринець; Ун-т держ. фіскальної служби України. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 318 с.
6. Хомутенко А. Квантифікація економічного ефекту від управління державними фінансами України. Світ фінансів. Вип. 4 (65). 2020. С. 69–86.
7. Alinaghi N., Reed W. R. (2021) Taxes and Economic Growth in OECD Countries: A Metaanalysis. Public Finance Review. Sage Journals. URL: <https://doi.org/10.1177/1091142120961775>.

Законодавчі та нормативні документи:

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
2. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Про публічні закупівлі : Закон України від 19.04.2020 № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
4. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України від 11.02.2015 №183-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/183-19>.
5. Про затвердження порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки : Наказ М-ва економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0300-15>.
6. Стратегія реформування системи управління державними фінансами 2022-2025 рр. : Розпорядження КМУ від 29 грудня 2021 р. № 1805-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80#Text>
7. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Інформаційні ресурси (офіційні сайти):

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України.
URL:<http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:
<https://www.minfin.gov.ua>
5. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України.
URL:<https://fiu.gov.ua>
6. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL:
<https://tax.gov.ua>
7. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL:
<http://www.treasury.gov.ua>
8. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL:
<https://rp.gov.ua/home/>
9. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Протокол №1 від 29 серпня 2024 р.